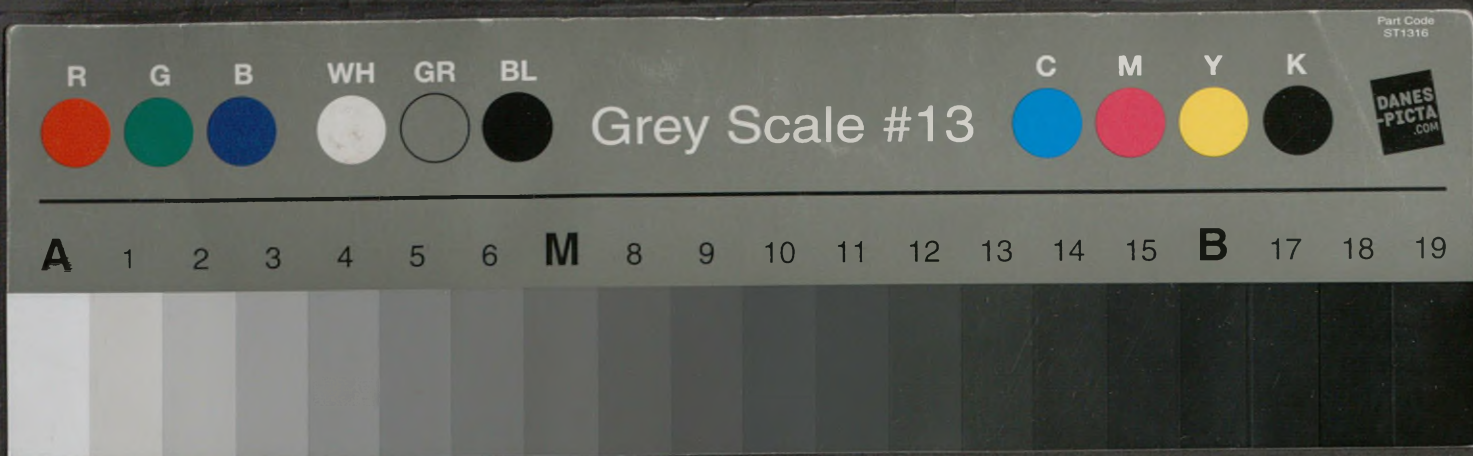

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im. gen. broni K. Swierczewskiego

FAKULTET WOJSK LOTNICZYCH I OPL
KATEDRA TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH

Egz. Nr. 39

ppłk dypl. nawig. SEREGIET

**Temat: ZASADY DOWODZENIA I SŁUŻBA SZTABÓW
TAKTYCZNYCH ZWIĄZKÓW LOTNICZYCH**
(Skrypt wykładu)

28396

REMBERTOW

MARZEC

1960

6

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego

FAKULTET WOJSK LOTNICZYCH I OPL
KATEDRA TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH

Egz. Nr. 39

ppłk dypl. nawig. SEREGIET

**Temat: ZASADY DOWODZENIA I SŁUŻBA SZTABÓW
TAKTYCZNYCH ZWIĄZKÓW LOTNICZYCH**

(Skrypt wykładu)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego
Nr. 28396

28396

REMBERTOW

MARZEC

1960

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. gen. broni K. Świerczewskiego

FAKULTET WOJSK LOTNICZYCH I OPL.

KATEDRA TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH

Przeł. por. 12357. *[signature]*

"ZASADY DOWODZENIA"

SZEF KATEDRY TAKTYKI WOJSK LOTN.

Egs. Nr. 39

ppk dypl. BRZGIER

Dnia " " lutego 1960 r.

ppk dypl. nauk. SERBOST

SKRYPT

"ZASADY DOWODZENIA I SŁUŻBA SZTABÓW TAKTYCZNYCH
ZWIĄZKÓW LOTNICZYCH".

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZTABOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
Nr. 28396

R e m b e r t ó w

l u t y

1 9 6 0 r o k

ZAGADNIENIA SKRYPTU

1. Wstęp.
2. Charakterystyka działań wykonywanych przez taktyczne związki lotnicze /tali/ i organizacja tych związków.
3. Zakres prac związanych z dowodzeniem taktycznymi związkami lotniczymi.
4. Organy dowodzenia taktycznych związków lotniczych i ich obowiązki.
5. Zakończenie.

1. Wstęp.

Działania wojenne II wojny światowej były przyczyną szeregu zmian organizacyjnych i taktyki walki oddziałów oraz związków wojsk lądowych i lotnictwa. Oddziały i związki stworzone na przełomie XIX i XX wieku nie we wszystkich wypadkach były odpowiednio przygotowane do wojny i nie zawsze posiadały organizację odpowiadającą potrzebom współczesnego pola walki. Dlatego też działania bojowe tych jednostek, szczególnie w początkowym okresie II wojny światowej nie były uwieńczone sukcesem. Dopiero praktyczne, wielomiesięczne walki umożliwiły wyciągnięcie wniosków na właściwą organizację oddziałów i związków lotnictwa oraz ich sztabów. Potrzeby walki po prostu podyktowały tę organizację. W rezultacie tej ewolucji organizacyjnej lotnictwo naszej strony t.j. lotnictwo Związku Radzieckiego i lotnictwo Wojska Polskiego w drugiej połowie, a szczególnie w końcowym okresie wojny posiadało organizację odpowiadającą wymogom współczesnej walki. Poza tym na organizację miały wpływ doświadczenia z ćwiczeń wojsk organizowanych w okresach międzywojennych. Nowe formy organizacyjne jednostek lotniczych podyktowane były koniecznością stworzenia lepszych warunków bojowego użycia lotnictwa, dowodzenia pododdziałami i organizację wyszkolenia bojowego. W toku rozwoju form organizacyjnych powstały w lotnictwie następujące szczeble organizacyjne: klucz, eskadra, pułk, dywizja, korpus i armia lotnicza.

Z punktu widzenia możliwości bojowych i wykonywanych zadań w końcowym okresie II wojny światowej do taktycznych pododdziałów lotniczych zostały wliczone klucze i eskadry, do oddziałów taktycznych - pułk do związków taktycznych - dywizja, do taktyczno-operacyjnych związków korpus, a do związków operacyjnych - armia.

Nomenklatura tego podziału jest aktualna i specyficzna, a tym, że na przykład w lotnictwie operacyjnym nie ma jeszcze korpusnego, a w wojskach obrony przeciwlotniczej jeszcze dywizyjnego. Dywizje wszystkich rodzajów lotnictwa były i są zorganizowane z trzech pułków jednego rodzaju lotnictwa, każdy pułk z trzech eskadr.

Zrezygnowano^{nie} z niektórych szczególnych organizacyjnych zostało spowodowane między innymi wprowadzeniem do działań bojowych nowych środków walki umożliwiających do szybkiego przebiegu akcji.

Wywarły one swój wpływ na formy i sposoby walki, jak też na organizację wojsk. Zmiany te obserwuje się w wojskach lotniczych WP w dalszym ciągu. Pułk lotniczy okresowo, zależnie od potrzeb, zmienia organizację swoich pododdziałów zarówno bojowych jak i obsługujących.

Organizacja ta nie zapobiega między innymi szybkie przechodzenie się oddziałów biorących bezpośredni udział w działaniach bojowych, a więc i szybki manewr tymi siłami na potrzeby kierunek w zależności od sytuacji.

Szybkość działań dyktują również wprowadzone do uzbrojenia nowe środki walki szczególnie braki stemperu. W ten sposób pułk lotniczy jest podstawowym oddziałem taktycznym lotnictwa przeznaczonym do wykonania ograniczonych co do zakresu zadań taktycznych jak w składzie dywizji lotniczej tak i samodzielnie.

Dywizja natomiast jest podstawowym związkiem taktycznym lotnictwa. Wchodzi w skład armii lotniczej. Przeznaczona jest do wykonywania zadań taktycznych. Działania prowadzi obecnie najczęściej oddzielnymi oddziałami w odróżnieniu do okresu II wojny światowej kiedy dywizja niejednokrotnie wykonywała zadanie w jednym ugrupowaniu bojowym.

2. Charakterystyka zadań wykonywanych przez taktyczną związki lotnicze /tzi/

Zakres zadań wykonywanych przez pułk i dywizję jest różny, bo zależny od ich składu organizacyjnego.

Pułk przeważnie wykonuje całością sił zadanie jednego rodzaju. Na przykład pułk myśliwski w ramach batalionu wojsk może dyżurować w powietrzu z równoczesnym dyżurowaniem na lotnisku lub zabezpieczać działanie innego rodzaju lotnictwa przez towarzyszenie.

Pułk lotnictwa myśliwsko-szturmowego wykonując zadania obozwładnienia i niszczenia wojsk na polu walki może wykonywać uderzenie całością sił na 30 artylerii lub wyrzucanie bezpilotowych środków napadu powietrznego.

Pułk lotnictwa bombowego może niszczyć samoloty nieprzyjaciela na ziemi wykonując uderzenie na jedno lotnisko całością sił /środkami zwykłymi/ lub wykonywać uderzenie na stację kolejową w ramach walki z przewoźami kolejowymi nieprzyjaciela.

Z przytoczonych przykładów widać, że pułk lotniczy najczęściej wykonuje uderzenie całością sił na jeden obiekt.

Działania bojowe pułku przygotowuje i organizuje jego dowództwo i sztab. W zasadzie więc dowództwo i sztab pułku lotniczego organizuje przygotowanie pułku do wykonania jakiegos jednego zadania /zadanie jednego rodzaju/.

Inaczej ta sprawa będzie się przedstawiała w pułku lotnictwa rozpoznawczego, którego działalność rozpoznawcza jest bardzo różnorodna.

Plr często musi równocześnie prowadzić rozpoznania kilku różnych obiektów wojskowych, na różnych głębokościach i w ciągu długiego czasu /kilka dni/.

Sztab pułku musi w związku z tym przygotowywać jednocześnie wykonywanie wielu zadań.

Dywizje lotnicze jako związki taktyczne może wykonywać następujące główne zadania:

Dywizja myśliwska :

- zwalczać cele powietrzne nieprzyjaciela w granicach wydzielonej strefy na różnych wysokościach w warunkach

- osłony wojsk,
- zabezpieczać działania bojowe innych rodzajów lotnictwa i desantów sposobem towarzyszenia lub osłony w rejonie działań bojowych,
 - osłaniać konwoje morskie,
 - niszczyć i obezwładniać lotnictwo myśliwskie nieprzyjaciela w ramach walki o poprawienie stosunku sił,
 - obezwładniać artylerię przeciwlotniczą nieprzyjaciela w rejonie działań bojowych własnego lotnictwa,
 - prowadzić rozpoznanie szczególnie bezpośrednie i kontrolne.

Dywizja myśliwsko-szturmowa:

- obezwładniać i niszczyć artyleryjskie środki napadu atomowego oraz wyrzutnie pocisków rakietowych,
- obezwładniać i niszczyć siłę żywą, czołgi i artylerię nieprzyjaciela w rejonach koncentracji, w marszu i w czasie walki,
- brać udział w zwalczaniu przewozów kolejowych, samochodowych, wodnych i powietrznych,
- zwalczać i niszczyć małe okręty wojenne nieprzyjaciela oraz środki przeprawowe i mosty,
- obezwładniać i niszczyć węzły łączności i środki radiotechniczne npla,
- niszczyć samoloty na lotniskach oraz nieukryte magazyny amunicji i paliwa,
- niszczyć i obezwładniać naziemne środki obrony przeciwlotniczej.

Dywizja bombowa:

- obezwładniać i niszczyć środki ogniowe, punkty oporu i siłę żywą na polu walki,
- brać udział w zwalczaniu przewozów kolejowych i samochodowych nieprzyjaciela,
- niszczyć środki atomowe nieprzyjaciela,
- obezwładniać i niszczyć lotnictwo nieprzyjaciela na lotniskach oraz bezpilotowe środki napadu powietrznego,

- niszczyć i obeszczadniać desant powietrzny i morski,
- niszczyć i obeszczadniać obiekty morskie nieprzyjaciela.

Zadania te dywizja może wykonywać stosując środki zwykłe lub atomowe.

Z powyższego ogólnego wyliczenia zadań dywizji /różnego rodzaju lotniczych widać, że dywizja lotnicza jako związek taktyczny wykonuje najczęściej zadanie jednego rodzaju ale w zakresie większym od pułku lub niekiedy

może wykonywać równocześnie kilka zadań różnego rodzaju. Na przykład dywizja lotnictwa bombowego jednym pułkiem może wykonywać uderzenia na wojska na polu walki, jednocześnie dwoma pułkami /w tym samym czasie/ działać na przewozy kolejowe w głębokich tyłach nieprzyjaciela.

Stąd więc wypływa konieczność przygotowywania i organizowania działań dywizji /jej pułków/ do wykonania zadań jednego rodzaju w zakresie szerszym od pułku, a niekiedy nawet do wykonania różnych zadań równocześnie. Pociąga to za sobą zwiększenie zakresu pracy i obowiązków dowództwa i sztabu dywizji.

Dywizja lotnicza otrzymuje i wykonuje zadanie taktyczne najczęściej na jeden dzień na tle ogólnowojskowej sytuacji operacyjnej i dlatego sztab dywizji organizuje działania bojowe winien rozumieć sytuację operacyjną, przewidywać jej przebieg i zmiany. Pułk lotniczy natomiast dla wykonania wylotu bojowego nie musi orientować się w sytuacji operacyjnej w zakresie takim jak dywizja, nie musi też organizować zabezpieczenia działań w zakresie tak szerokim jak dywizja. Zmusza to dywizję do większej samodzielności. Poza tym dywizja może wykonywać zadanie samodzielnie lub we współdziałaniu z innymi rodzajami lotnictwa lub wojsk. Wykonując zadanie samodzielnie niejednokrotnie będzie musiała sama organizować niektóre rodzaje zabezpieczenia bojowego np. rozpoznania, co też zwiększy zakres pracy przygotowawczej i organizacyjnej. W wypadku otrzymania zadań samodzielnych dywizja sama organizuje działania bojowe swoich pułków i odpowiada za wykonanie tych zadań.

Dowódca i sztab dywizji opracowują decyzje na działanie pułków i wykonują całą pracę przygotowawczą organizującą te działania w odróżnieniu od pułku, który otrzymuje już gotowe główne elementy decyzji i w zasadzie ogranicza się do organizacji wykonania wylotu.

W wypadku kiedy dywizja wykonuje zadanie we współdziałaniu z innym rodzajem wojsk lub lotnictwem będzie zmieszana niejednokrotnie do organizacji wspólnych działań z nimi.

To znaczy będzie zamieszona do ustalenia podziału sił, sposobu działań, niekiedy terminów działań, zagadnień łączności, wzajemnego informowania się itp. To znów powiększa stopień samodzielności oraz rozszerza zakres obowiązków, czynności i kompetencji dowództwa i sztabu dywizji.

Przy ścisłym współdziałaniu z wojskami lądowymi, na przykład w czasie wsparcia ich działań bojowych w natarciu lub w obronie, główne elementy dotyczące organizacji współdziałania i wykonania zadania dywizja może otrzymać już gotowe, opracowane przez sztab GŁ lub SWŁ.

Pułk lotniczy natomiast z reguły nie organizuje współdziałania nawet wykonując zadanie wspólnie z innymi rodzajami lotnictwa, lecz niekiedy może tylko uzgodnić niektóre elementy wspólnego wykonania tego zadania. W sumie więc można stwierdzić, że dywizja lotnicza jest bardziej samodzielna od pułku lotniczego, wykonuje zadania o większym zakresie. Może wykonywać niekiedy równocześnie kilka różnych zadań. Zmusza to dywizję do szerszej i głębszej analizy i oceny sytuacji bojowej, do organizowania działań w skali większej od pułku, do sprawniej, właściwej i terminowej pracy dowództwa i sztabu dywizji oraz do należytej organizacji dowodzenia podległymi oddziałami lotniczymi /pułkami/. Wynaga to lepszego i bardziej wszechstronnego wyszkolenia i przygotowania bojowego dowódcy i oficerów sztabu dywizji.

Organizacja dywizji lotniczej i jej sztabu / Anotacja /

Jak już było zaznaczone na wstępie dywizja lotnicza jest taktycznym związkiem lotniczym i składa się z :

- dowództwa i sztabu ;
- trzech pułków jednego rodzaju lotnictwa,
- pododdziałów zabezpieczenia dowodzenia,
- pododdziałów zabezpieczenia technicznego,

W skrypcie dokładnie rozpatrzone zostały tylko sztab dywizji. Dokładna organizacja pozostałych jej pododdziałów jest podana w skryptach dotyczących organizacji oddziałów i związków lotniczych.

Sztab taktycznego związku lotniczego /dywizji/ jest przeznaczony do zabezpieczenia dowódcy ciągłego dowodzenia pułkami lotniczymi i pozostałymi pododdziałami. Organizuje on i wykonuje pod kierownictwem dowódcy taktycznego związku lotniczego przedsięwzięcia dotyczące przygotowania, organizacji i prowadzenia działań bojowych.

W skład sztabu taktycznego związku lotniczego wchodzi: szef sztabu, który jest pierwszym zastępcą dowódcy tzn. oraz oficerowie sztabu. Oficerowie sztabu pod kierownictwem szefa sztabu zabezpieczają na czas przygotowanie, organizację i wykonanie wszystkich przedsięwzięć określających istotę dowodzenia w zależności od sytuacji. W skład dowództwa i sztabu taktycznego związku lotniczego wchodzi:

- dowództwo: - dowódca tzn.,
- z-ca dowódcy d/s politycznych,
 - pomocnik dowódcy d/s pilotów,
 - pomocnik dowódcy d/s nawigacji - starszy nawigator dywizji,
 - pomocnik dowódcy d/s inżyniersko-eksploatacyjnych,
 - pomocnik dowódcy d/s taktyki prowadzenia walki powietrznej /szef strzelania powietrznego/,
 - szef służby zdrowia.

- sztab:
 - szef sztabu,
 - wydział operacyjny,
 - pomocnik szefa sztabu d/a rozpoznania /wydział rozpoznawczy/
 - wydział organizacyjno-swidencyjny,
 - wydział meteorologiczny,
 - szef łączności,
 - szef łączności specjalnej,
 - szef służby chemicznej,
 - szef służby powietrzno-desantowej.

Ponadto sztabowi podlegają: stanowiska dowodzenia, sekcja przelotów, kancelaria, pluton fotograficzny, poczta polowa, pluton opchem, pluton obsługi, klucz lotniczy, kompania radiotechniczna i kompania łączności. Na czele wydziałów i służb stoją szefowie wydziałów i służb, którym podlegają odpowiednie wydziały, służby i pododdziały. Sztab taktycznego związku lotniczego rozmieszcza się zależnie od sytuacji z reguły przy jednym ze swoich oddziałów w pobliskiej miejscowości /od lotniska/, bądź w specjalnie przygotowanych schronach lub na stanowisku dowodzenia. SD też organizuje się w rejonie jednego z lotnisk swojego węzła lotniskowego.

Niekiedy SD i sztab też mogą być rozmieszczone w tych samych pomieszczeniach co najczęściej ma miejsce w dywizji lotnictwa bombowego. SD i sztab też lotnictwa myśliwskiego mogą być rozmieszczone w różnych miejscach. Na przykład SD może być na lotnisku, a sztab w najbliższej miejscowości. SD dywizji lotnictwa myśliwskiego, która prowadzi walkę z środkami napadu powietrznego nieprzyjaciela, może być organizowane poza rejonem bazowania dywizji. Należy pamiętać, że w nagłównych dokumentów bojowych podaje się miejsce rozmieszczenia sztabu też. W rozkazie bojowym w punkcie "dowodzenie działaniami bojowymi" wskazuje się miejsce SD i w razie potrzeby sposób jego przesunięcia.

Przy rozmieszczeniu sztabu też trzeba zawsze brać pod uwagę sytuację taktyczną, decyzję dowodcy na organizację dowodzenia i miejscowe warunki terenowe.

Rozmieszczając sztab należy uwzględnić potrzebę zapewnienia ciągłej łączności, bezpieczeństwo przed działalnością nieprzyjaciela oraz dobre warunki pracy sztabu tzn. Wskazując na rozmieszczenie sztabu tzn. w najbliższych miejscowościach od lotnisk, należy brać pod uwagę działalność lotnictwa nieprzyjaciela i stosowanie przez niego broni atomowej. Nie wyklucza to jednak możliwości rozmieszczenia sztabu tzn. w osiedlach, z tym, że należy urządzić schrony przeciwatomowe dla zabezpieczenia oficerów sztabu. Najbardziej celowym jednak jest rozmieszczenie sztabu tzn. w specjalnych schronach przygotowanych do warunków użycia broni atomowej.

Podziału miejsc pracy dla sztabu tzn. należy dokonać z uwzględnieniem potrzeb wydziałów i służb. W budynkach, w których rozmieszcza się sztab nie może przybywać ludność cywilna lub inne osoby nie wchodzące w skład sztabu i dowództwa.

W celu zabezpieczenia normalnych warunków pracy należy wyznaczyć pomieszczenie dla:

- dowódcy,
- szefa sztabu,
- dla oficerów wydziału operacyjnego i szefów służb,
- węzła łączności,
- kancelarii tajnej,
- oficersa łączności specjalnej,
- oficersa dyżurnego sztabu.

W ten sposób dla rozmieszczenia sztabu trzeba 7-8 pomieszczeń, jednak najczęściej będą wykorzystywane budynki lub schrony z trzech-czterech pomieszczeniach. W tym wypadku pomieszczenia należy wykorzystać następująco:

- jedno pomieszczenie przeznaczone się do pracy dla dowódcy i szefa sztabu,
- drugie pomieszczenie wydzielone się dla oficerów sztabu i służb i pracy oficersa dyżurnego sztabu,
- trzecie pomieszczenie dla łączności specjalnej,
- czwarte dla kancelarii tajnej.

Jeżeli brak czwartego pomieszczenia wówczas kancelarię tajną rozmieszcza się w sąsiednich budynkach lub schronach.

We wszystkich wypadkach rozmieszczenia sztabu tej powinny być zachowane warunki maskowania.

3. Zakres pracy dowódcy i sztabów taktycznych związków lotniczych związanych z dowodzeniem.

Dowodzenie, jako kierownictwo działalności podwładnych, obejmuje dowodzenie taktycznymi związkami lotniczymi zarówno w czasie wojny jak i w warunkach pokojowych. Celem dowodzenia jest celowe nastawienie podwładnych dowódców i pododdziałów, przede wszystkim na wykonanie zadania bojowego i kierowanie jego wykonaniem. W tym celu dowodzenie jest odpowiednie przygotowanie do wykonania zadania i omówienie jego wykonania. Celem dowodzenia taktycznymi związkami lotniczymi osiąga się bezpośrednio w procesie działań bojowych.

Dowodzenie taktycznymi związkami lotniczymi jest więc kompleksem przedsięwzięć przeprowadzonych przez dowódcę osobiście i jego sztab w celu przygotowania, organizacji i kierowania działaniami bojowymi oraz podsumowania rezultatów tych działań.

Zasadniczymi przedsięwzięciami stanowiącymi treść dowodzenia taktycznym związkiem lotniczym są:

- + utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego składu składu osobowego i stałej gotowości bojowej,
- + stałe współdziałanie z oddziałami i związkami taktycznymi innych rodzajów lotnictwa, wojsk lądowych, marynarki wojennej i wojsk powietrzno-desantowych,
- + przygotowanie i organizacja działań bojowych taktycznego związku lotniczego tzn. wypracowanie decyzji na działania
- + postawienie na czas zadań bojowych oddziałom /pułkom/
- + organizacja zabezpieczenia bojowego, specjalnego, materiałowego i lotniskowego,
- + dowodzenie pułkami /grupami/ w powietrzu podczas wykonywania zadań bojowych,
- studiowanie, uogólnienie i wykorzystanie doświadczeń bojowych.

- organizacja i kierowanie wyszkoleniem bojowym,
- kontrola wykonania rozkazów /nakazów/, zadań i innych przedsięwzięć podległych oddziałów,
- terminowe przeprowadzenie podsumowania działań bojowych.

Dowódca taktycznego związku lotniczego jest całkowicie odpowiedzialny za stan i gotowość bojową podległych mu oddziałów, za organizację dowodzenia i za pomyślne wykonanie przez nie zadań bojowych. Dłatego też podstawą dowodzenia tak jest decyzja jego dowódcy.

Sztab taktyczny związku lotniczego pomaga dowódcy w wypracowaniu decyzji i wprowadza ją w życie.

Należyte dowodzenie taktycznymi związkami lotniczymi głównie jest uwarunkowane:

- znajomością sytuacji taktyczno-operacyjnej przez dowódcę i sztab,
- znajomością stanu oddziałów, ich składu, stopnia gotowości bojowej oraz możliwościami bojowymi,
- znajomością i stanem łączności dowodzenia.

Każdy dowódca i jego sztab powinni znać na bieżąco sytuację taktyczno-operacyjną w rejonie działań bojowych tak na lądzie jak i powietrzu.

W wypadku jeżeli tak działa nad morzem dowódca i sztabowi powinno być znane sytuacja taktyczno-operacyjna tego akwenu morza. Dokładna znajomość sytuacji pozwala na wnikliwą analizę i ocenę jej, przewidywanie jej rozwoju co z kolei umożliwia właściwą organizację działań, przewidziane powzięcie decyzji i wykonanie zadania przez tak. Znajomość podległych oddziałów pozwala określić jakie jest możliwości wykonania postawionego zadania, jakie można osiągnąć rezultaty oraz w jaki sposób kierować działaniami oddziałów w czasie wykonywania zadania. Określenie tych zagadnień umożliwia stwierdzenie czy wspomniane możliwości związku taktycznego lotnictwa pozwalają wykonać zadanie.

Dobre organizacje odpowiedniego do danego rodzaju systemu łączności, jego znajomość oraz wysoka sprawność systemu i środków technicznych łączności obsługujących ten system, zapewnią ciągłe, wszechstronne i gładkie dowodzenie taktycznymi związkami lotniczymi w czasie przygotowania i wykony-

wania zadania bojowego.

Jak z powyższego widać wymienione wyżej warunki szatują zasadniczo na dowodzenie taktycznymi związkami lotniczymi.

Jak już wspomniano poprzednio w treść dowodzenia wchodzi: te przedsięwzięcia, które wykonywane są osobiście przez dowódcę i przez sztab w celu zapewnienia wykonania postanowionych zadań bojowych.

Za względu na to, że przedsięwzięcia te są skierowane na wykonanie różnych zadań, prowadzonych w różnym czasie i wymagają specjalnej organizacji pracy dowódcy i sztabu dla wykonania ich można je podzielić na następujące grupy:

A - przedsięwzięcia w czasie przygotowania i organizacji działań bojowych,

B - przedsięwzięcia podczas wykonywania działań bojowych i kierowania nimi;

C - przedsięwzięcia związane z podsumowaniem działań bojowych.

4. Taktyczny związek lotniczy wstępne przygotowanie do działań wykonuje jeszcze przed otrzymaniem zadania bojowego. Przygotowanie to polega na zapoznaniu się z sytuacją bojową i ogólnym przygotowaniem sztabu tzn. oddziałów walczących i zabezpieczających do prowadzenia działań bojowych.

Przedsięwzięcia przygotowania i organizacji działań bojowych są wykonywane równolegle.

Praca dowódcy i sztabu taktycznego związku lotniczego /dywizji/ w czasie przygotowania i organizacji działań bojowych charakteryzuje się tym, że dowódca po otrzymaniu zadania opracowuje następujące zasadnicze zagadnienia:

- analizuje zadanie bojowe,

- ocenia sytuację powietrzną, powietrzną i morską,

- pobiera decyzję,

- organizuje współdziałanie /z innymi rodzajami

lotnictwa, z jednostkami marynarki wojennej, z oddzia-

łami wojsk powietrzno-desantowych, z wojskami

obrony przeciwlotniczej itp./.
.. stawia zadania bojowe dowódcem oddziałów lotniczych /pułków/.

Wyżej wymienione czynności są wykonywane w okresie przygotowania i organizowania każdego lotu, ponieważ każdy następny lot organizuje się w odmiennych warunkach sytuacji taktycznej, w innym czasie i miejscu. Sposób otrzymania zadania bojowego przez dowódcę taktycznego związku lotniczego może być różny: bezpośrednio ustnie od przełożonego dowódcy /DL/, przy pomocy technicznych środków łączności, pisemnie, przez oficerów łącznikowych itp.

W okresie przygotowania operacji rozkaz będzie przesłany na piśmie. We wszystkich wypadkach rozkaz /zaznaczenia/ ustny powinien być dublowany pisemnie.

Taktyczny związek lotniczy z reguły otrzymuje zadanie na dzień dzisiejszy, rzadziej na jeden wylot lub na kilka dni.

We wszystkich warunkach bojowych, w związku ze znacznym wzrostem tempo działań, zadania bojowe najczęściej będzie stawiane dowódcy tzn. za pomocą technicznych środków łączności.

We wszystkich warunkach sztab taktycznego związku lotniczego powinien na czas dostarczyć dowódcy danych potrzebnych do oceny sytuacji i powzięcia decyzji.

W czasie przygotowania i organizacji działań bojowych taktycznego związku lotniczego sztab jego winien:

- meldować do wódcy na czas o otrzymaniu zadania bojowego,
- opracować i wysłać na czas dla potrzebnych zarządzenie przygotowawcze,
- opracować plan przygotowania i organizacji działań bojowych tzn.,
- przygotować meldunki potrzebne dowódcy tzn. dla zaniechania części sytuacji, powzięcia decyzji, organizacji współdziałania i postawienia zadań dowódcem oddziałów lotniczych /tzn./,
- na czas opracować decyzję dowódcy i przekazać ją do wykonawców,
- zebrać dokumentację organizowanego współdziałania,
- organizować sztab, bieżące zarządzanie i nieprzerwanie

- działająca łączność,
- przeprowadzić przedsięwzięcia dotyczące manewrów na lotniskach i w powietrzu,
- zorganizować zabezpieczenie działań bojowych podległych oddziałów,
- skoordynować stopień gotowości do wykonania postanowionych zadań w podległych oddziałach i okazać im pomoc w organizowaniu działań bojowych.

Wszystkie dokumenty wpływające do sztabu tej dywizji nadają bojowych jak też rozkazy i zarządzania ustale powinny być skontrolowane bez pośpiechu dowódcy lub szefa sztabu. Z reguły zadanie powołania otrzymał dowódca - szef sztabu /wariant zastępczy/. Szefowi sztabu zadanie jest przekazywane wtedy kiedy zastępuje on dowódcę. Wiekiedy jednak zadanie może być przekazane i szefowi sztabu podczas obecności dowódcy w dywizji. Jeżeli zadanie zostanie przekazane szefowi sztabu powinien on szybko zapoznać się z nim i przekazać dowódcy.

Dowódca najczęściej zapoznaje się z zadaniem wspólnie z szefem sztabu. Analizując oni utrzymywane zadanie i określając przedsięwzięcia do przygotowania i organizację działań bojowych. Przedsięwzięcia te sągają mianowicie: wysuw w wyznaczonych kierunkach sił sztabu przez dowódcę lub szefa sztabu. Wskazywać do tego szef sztabu wydaję rozkazy operacyjne, pomocnik szefa sztabu do rozpoznania, szef łączności oraz szef nawigacji /dywizji/. Analizując zadanie bojowe jak w tym czasie kiedy dowódca tak szef sztabu i analizując zadanie. W tym celu szef sztabu wydaję rozkazy rozpoznania się szybko z zadaniem /przez wyznaczony punkt, zadanie dywizji/ jednocześnie z szefem sztabu, a następnie, w czasie kiedy szef sztabu nadaję zadanie bojowe dowódcy, informuje o nim szefa wydziałów i szefów sztabu organizując ustalone przygotowania danych kierunkowych dowódcy dla oceny sytuacji i podjęcia decyzji /wariant/.

Dowódca i sztab tak powinni planować organizację działań bojowych w ten sposób aby podległym oddziałom /pułkom/ pozostało jak najmniej czasu na przygotowanie się do wykonania zadania bojowego.

Dobrze sgrany sztab dywizji zostawia w swej dyspozycji nie więcej niż 50% czasu /od otrzymania zadania do chwili rozpoczęcia jego wykonania/. To znaczy że oddziały /wykonawcy/ powinny mieć na przygotowanie co najmniej 50% tego czasu.

Pracizniejszą organizacją działań bojowych przez dowódcę i sztab tak zajmuje się w "planie przygotowania", który opracowuje szef wydziału operacyjnego na podstawie wytycznych dowódcy i szefa sztabu. Forma planu może być tekstualna lub graficzna. Zabezpiecza on planowość i celową pracę dowódcy i sztabu.

Ujmuje się w nim następujące /najczęściej/ przedsięwzięcia:

- przedstawienie rozkazu bojowego od przełożonego i dowódcy /AL/;
- wytyczne dowódcy i szefa sztabu na przygotowanie danych potrzebnych dla oceny sytuacji i powzięcia decyzji,
- organizację i prowadzenie rozpoznania powietrznego /jeżeli tego wymaga zadanie/;
- opracowanie meldunków, wykonanie potrzebnych obliczeń i zafalowanie ich dowódcy lub szefowi sztabu,
- ocena sytuacji i powzięcie decyzji.
- organizację rozpoznania,
- postawienie zadań dowódcom podległych oddziałów /pułków/,
- opracowanie przez sztab decyzji dowódcy i przekazanie jej w formie dokumentów do wykonawców,
- organizację odpowiedzialnego do wykonania zadania systemu dowodzenia /SD, łączności itd/,
- organizację zabezpieczenia wszystkich rodzajów.
- kontrola przygotowania się podległych oddziałów do wykonania zadań bojowych i udzielenie im pomocy,
- meldunek do sztabu nadprzeka /AL/ o gotowości do wykonania zadania bojowego.

Plan przygotowania może być opracowany po otrzymaniu rozkazu bojowego lub po otrzymaniu

zadania bojowego /rozkazu, zarządzenia/.

Przygotowanie meldunków koniecznych do powzięcia decyzji przez dowódcę jest jednym z zasadniczych obowiązków sztabu w czasie przygotowania i organizacji działań bojowych.

Dowódca tak wskazuje w jakim czasie i w jakiej kolejności winny być przygotowane odpowiedzi na interesujące go zagadnienia, lub jakich propozycji oficerów sztabu wysłucha.

Każdy szef wydziału i służby sztabu tak przygotowuje meldunek na wszystkie zasadnicze zagadnienia według swojej specjalności, a sam meldunek /ustnie lub pisemnie/ opracowuje zgodnie z zadaniami postawionymi przez dowódcę /szefa sztabu/ lub sam określa co jest zasadniczym i podlega referowaniu dowódcy.

Wiedomości o nieprzyjacielu, wojskach własnych i pogodzie należy meldować dowódcy i szefowi sztabu nieprzerwanie w zależności od otrzymania ich przez sztab.

Oprócz tego dowódca powinien otrzymywać uogólnione meldunki dotyczące różnych zagadnień. Uogólnienie i meldowanie wiadomości przeprowadza się tak często jak często zmienia się sytuacja na ziemi i w powietrzu. Dowódca lub szef sztabu tak powinien określić kto, kiedy jakie wiadomości i komu powinien meldować.

Wytyczne do przygotowania meldunków przez oficerów sztabu wydaje dowódca lub szef sztabu. W wypadku jeżeli na przygotowanie do działań bojowych jest mało czasu, konkretne wytyczne może dać dowódca bezpośrednio opracowującym meldunki. Przy dostatecznej ilości czasu na organizację działań bojowych wytyczne do opracowania wydaje szef sztabu według wskazówek otrzymywanych uprzednio od dowódcy i w jego imieniu wszystkim oficerom sztabu i służb. Wytycznych należy udzielić po przeprowadzeniu analizy zadania przez dowódcę i określeniu przedstawicielów przygotowujących i organizujących działania bojowe tak.

Jeżeli dowódca w rezultacie analizy zadania jest w stanie podać zamiar wykonania tego zadania, to znacznie usprawnia tym przygotowania i organizację działań bojowych dywizji.

Wytyczne wydzielone przez szefa sztabu nie powinny być powtórzeniem wskazówek dowódcy, a muszą konkretnie wskazywać zagadnienia, które powinny być ujęte w meldunkach.

Niekiedy jednak mogą być i takie wytyczne, w których wskazuje się tylko czas meldowania, a treść meldunku winien określić sam szef wydziału lub służby. Jest to możliwe w wypadku wysokich kwalifikacji służbowych szefów wydziałów i służb oraz ich dużego zgrania w pracy.

W celu wydania wytycznych zainteresowanym oficerom zbiera się ich w gabinecie dowódcy lub szefa sztabu.

Celem jest aby wszyscy zebrani oficerowie byli obecni

od początku do końca ^{całkowicie} wydania wytycznych przez przełożonego. Ułatwia to im współpracę przy opracowaniu meldunków.

Niekiedy je nak dla oszczędności czasu oficerowie, którzy już otrzymali wytyczne mogą wychodzić po zezwoleniu wydającego je i rozpocząć opracowanie meldunków nie czekając na zakończenie wydania wytycznych wszystkim oficerom.

Wydający wytyczne powinien przed tym sprawdzić znajomość sytuacji przez oficerów, poinformować o nowych danych sytuacji i otrzymanym zadaniu.

Poszczególni oficerowie mogą otrzymać do opracowania różne zagadnienia, ale zgodnie ze swoją specjalnością.

Szef wydziału operacyjnego:

- przygotować zarządzenie przygotowawcze,

- opracować plan pracy dowódcy i sztabu w czasie przygotowania i organizacji działań bojowych tzn /plan przygotowania/,

- przygotować mapy pracy,

- zabezpieczyć postawienie zadań przez dowódcę tzn dowódcą podległych oddziałów /miejsce, mapy, schematy, ochrona

itp/.

- do jakiego czasu, na jakiej podstawie i w jakiego rodzaju dokumenty ująć decyzję dowódcy,

- propozycje organizacji kontroli podległych oddziałów w czasie przygotowania do działań bojowych i meldowania ich wyników,
- opracować meldunek /dane potrzebne dla dowódcy do podjęcia decyzji/.

Szef wydziału operacyjnego tak zbiera, studiuje i opracowuje wiadomości dotyczącej wojska własnych. Pod pojęciem "wojska własne" należy rozumieć przede wszystkim własny batalion, eszeloni i współdziałające oddziały i związki taktyczno-letalnego oraz wojska lądowe /morskie, powietrzno-desantowe/ z którymi tak współdziała lub prowadzi działania na ich korzyść /w planie ich działań/.

Wiadomości te ujmując w meldunek ustny.

Meldunek ustny szefa wydziału operacyjnego w razie potrzeby może być uzupełniany meldunkiem pisemnym, a zawsze powinien być ilustrowany niezbędnymi mapami.

Szef wydziału operacyjnego powinien być zawsze gotowy do złożenia meldunku dowódcy lub szefowi sztabu ujmując w nim następujące zagadnienia:

- linia frontu ze kierunku działań tak i charakter działań wojsk lądowych własnych,
- skład bojowy dywizji /liczba personelu latającego i stopień przygotowania/, ilość i stan samolotów w podległych oddziałach i ogólnie w tak,
- bazowanie tak /odległość lotnisk od linii frontu i od rejonu przewidywanych działań bojowych/,
- możliwości bojowe tak, mając na uwadze taktyczne normy rażenia typowych celów naziemnych lub powietrznych /skład grup i możliwości taktyczne promieni ich działań, sposoby działań, oczekiwane wyniki/,
- otrzymany limit samolotolotu,
- czas i stopień gotowości bojowej do działań,

- możliwości myśliwców zabezpieczenia, sposób spotkania z nimi, sposób osłony, użycie myśliwców do zwalczania celów naziemnych i do obezwładnienia artylerii,
- sposób zabezpieczenia przed przeciwdziałaniem lotnictwa myśliwskiego i artylerii przeciwlotniczej npl.

Poza tym szef wydziału operacyjnego może meldować:

- propozycję dowodzenia tsi na ziemi i w powietrzu,
- propozycję współdziałania z taktycznymi związkami lotniczymi i innych rodzajów lotnictwa i związkami innych rodzajów wojsk,
- przedsięwzięcie zabezpieczenia działania tsi z naskoczenia,
- przedsięwzięcie zabezpieczenia bojowego.

Szef wydziału operacyjnego przy opracowywaniu meldunku wykorzystuje dane pomocnika szefa sztabu d/s rozpoznania, st. nawigatora i innych.

Pomocnik szefa sztabu d/s rozpoznania:

Zbiera, studiuje i opracowuje wiadomości o nieprzyjacielsu naziemnym, powietrznym i morskim. Meldunek składa dowódcy lub szefowi sztabu. Dane o meldunku uzasadnia schematami i adjectami lotniczymi. Może otrzymać do opracowania następujące zagednienie:

- charakterystyka celu: dokładne miejsce rozmieszczenia, widoczność z różnych wysokości, wymiary i żywotność celu, wartość oddzielnych obiektów celu, /grup samolotów, rodzajów pocisków rakietowych/ możliwości npl w likwidacji skutków naszego uderzenia,
- charakterystyka sytuacji naziemnej: działania wojsk npl w rejonie przewidywanych działań tsi, przebieg i zmiany linii frontu,
- charakterystyka sytuacji powietrznej według rodzajów lotnictwa i pocisków rakietowych /samowienia, skład, gotowość bojowa, charakterystyka sprzętu, aktywność i taktyka działania/
- oczekiwane przeciwdziałanie myśliwców nieprzyjaciela

- na trasie do celu, w rejonie celu i na trasie pow-
rotnej oraz sposoby zabezpieczenia /w wypadku kolizyj-
ności/ lotów bojowych samolotów własnych,
- artylerie przeciwlotniczej i przeciwlotnicze pociski
rakietowe z głowicami zwykłymi i atomowymi nieprzyje-
ciela w rejonie celu i na trasie: dane taktyczno-techni-
czne, taktyka działań, rejon największego nasycenia,
oczekiwane przeciwdziałanie w rejonie celu i na trasie,
możliwości obezwładnienia,
 - możliwości nieprzyjaciela w wykryciu lotu naszych
samolotów przy pomocy stacji radiolokacyjnych
i konieczne zabezpieczenie przeciwradiolokacyjne,
 - wnioski i propozycje dotyczące organizacji i współ-
nienia celu /jeżeli potrzeba/, jego zwalczania, wyelimin-
owania przeciwdziałania środków przeciwlotniczych,
zabezpieczenia przez myśliwców, organizacji i kontroli
wyników działań bojowych.

Przy opracowywaniu meldunku pomocnika szefa sztabu d/s
rozpoznania wykorzystuje dane st. nawigatora, pomocnika
dowódcy d/s taktyki walki powietrznej i innych.

Starszy nawigator taktycznego związku lotniczego/dywizji/
W swoim meldunku ujmuje następujące zagadnienia:

Ocena sytuacji nawigacyjnej:

- wpływ terenu i pogody na wykonanie zadania przez ZSL,
- propozycje zabezpieczenia działań bojowych przez środki
ZZL i ocenę tego zabezpieczenia.

Obliczenia nawigatorskie:

- proponowane środki zażenienia, potrzebne ilości samolotów
/z uzasadnieniem/, sposób wykonania zadania, oczekiwa-
ne wyniki i ich kontrola,
- cele trasy /trasa/ i profil lotu,
- spotkanie z myśliwcami osłony,

- propozycja zabezpieczenia dokładnego wyjścia na cel i lotniska lądowania przez środki ubezpieczenie lotów,
- manewr w rejonie celu, ilość zejść,
- możliwości tal w celności lub oddziałości w czasie i odległości,
- możliwości przechwytywania: wysokości, rubieże startu i przechwytywania,
- celowość następných uderzeń na cel i propozycji ich wykonania.

Starczy nawigator podczas meldowania posługuje się przeważnie mapą z trasami lotu, profilem lotu, obliczeniem czasu /od startu do lądowania/ i schematem manewru w rejonie celu. Oprócz tego opracowuje zarządzanie nawigacyjnego zabezpieczenia działań bojowych.

Remonty dowódcy 6/9 taktyki prowadzenia walki powietrznej

W książkach taktycznych lotnictwa myśliwskiego i myślnicko-szturmowego duże znaczenie ma służba strzelania powietrznego. Szef służby strzelania powietrznego powinien być gotowy zawsze do wydawania rozkazów lub rozkazów i zabiegów zabezpieczenia i użycia uzbrojenia artyleryjskiego samolotów.

Zasadniczymi zagadnieniami jego działalności będą:

- charakterystyka taktyki walki powietrznej lotnictwa myślnicko-szturmowego i innych środków napadu powietrznego,
- charakterystyka obiektów działań z punktu widzenia uzbrojenia artyleryjskiego samolotów,
- podział sil tal według obiektów działań: dla zabezpieczenia działań innych rodzajów lotnictwa, dla osłony celów naziemnych dla zwalczania celów naziemnych /wraz z tal/.
- zabezpieczenie od uderzeń środków przeciwoleńskich i lotnictwa myśliwskiego nieprzyjaciela,
- sposób użycia jednostki ognia,
- właściwości taktyki i techniki reżymu lotów /samolotów nowych typów, pocisków rakietowych itp/.

Szef łączności

Szef łączności taktycznego związku lotniczego meldunek swój składa przeważnie szefowi sztabu, rzadziej dowódcy.

Ujmuje w nim zagednienia:

- zabezpieczenia w stałą łączność dowódcę i sztab też z podległymi oddziałami, ze związkami współdziałającymi, w łączność SD z sztabem, punktami naprowadzania, z SWL,
- propozycje walki z radiowymi zakłóceniami npla,
- zproponowanie zabezpieczenia dowodzenia w warunkach zakłóceń radiowych npla.

Szef służby meteorologicznej:

W swoim meldunku opracowuje zagednienia:

- stan i prognoza pogody,
- propozycje dotyczące organizacji rozpoznania pogody,
- sposób uprzedzenia podległych oddziałów o niebezpiecznych zjawiskach pogody.

Szef sztabu taktycznego związku lotniczego:

Szef sztabu powinien być zawsze gotowy do meldowania dowódcy sytuacji, wypływające z niej wnioski i swoje propozycje. Meldunek ten składa dowódcy nie zawsze. Meldunek szefa sztabu dla dowódcy będzie przeważnie składany:

- podczas przygotowania i organizacji działań bojowych też w ograniczonym czasie kiedy dowódca osobiście nie zdąży wysłuchać meldunków oficerów, wówczas szef sztabu wysłuchuje meldunków szefów wydziałów i oficerów służb, opracowuje je a następnie osobiście melduje dane dowódcy,
- po powrocie dowódcy też do sztabu po dłuższej nieobecności /udział w locie bojowym, wyjazd do przeloczonych lub podległych oddziałów itp/ szef sztabu spotyka dowódcę dywizji i melduje o wszystkich nowych danych sytuacji,

- po powrocie szefa sztabu z wyjazdu, wykonywanego według wytycznych dowódcy, szef sztabu melduje o ich wykonaniu.

Oprócz tego szef sztabu melduje dowódcy uogólnione referaty za pewien okres czasu i składa meldunki w okresie przygotowania i organizacji działań bojowych na wykonanie zadania bojowego. Ważne dane to dotyczące zmiany sytuacji szef sztabu melduje dowódcy natychmiast.

Zasadniczymi zagadkami meldunku szefa sztabu tak w okresie przygotowania i organizacji działań bojowych powinny być:

- ostatnia dane sytuacji naziemnej i powietrznej /wniosek z referatów specjalistów/,
- gotowość bojowa i zabezpieczenie podległych oddziałów,
- przekazanie punktem zarządzenia i kontrola jego wykonania,
- zadanie bojowe tak /bliższe i następne/,
- propozycje wykonania zadania bojowego przez tak tj. zamierzalnych i zadanie podległych oddziałów /uzasadniony wniosek ^{ami} specjalistów/,
- organizacja współdziałania z wojskami wykonującymi zadania wspólnie z tak oraz z innymi związkami taktycznymi lotnictwa,
- dowodzenie działaniami bojowymi tak na ziemi, w powietrzu i w powietrzu,
- zabezpieczenie działań bojowych,
- przedsięwzięcie dotyczące przygotowania tak do wykonania zadania bojowego.

Poza wyżej wymienionymi oficerami meldunki dla dowódcy mogą opracowywać pozostali specjaliści tak tzn. pomocnik dowódcy d/s inżyniersko-eksploatacyjnych, szef służby chemicznej, oraz niekiedy szef służby zdrowia i szef służby powietrzno-desantowej. Zagadnienie

poruszone w nich nie będą omawiane w niniejszym skrypcie dlatego, że są podawane w wykładowych specjalistycznych.

W dywizji lotnictwa myśliwskiego wchodził w skład lotnictwa operacyjnego /4-/, a przeznaczony do ochrony wojsk na polu walki, obserwowany przez specyficzne w omawianym dotychczas procesie przygotowania i organizacji działań bojowych. Dywizja ta ma zadanie przesłuchiwać i zwalczać środki napadu powietrznego nieprzyjaciela w wyznaczonej dla niej strefie.

Dla skutecznego wykonania tego zadania musi rozporządzać danymi wykrywania oraz odpowiednim systemem naprowadzania swoich samolotów na środki napadu powietrznego nieprzyjaciela. W tym celu DLM ochrony wojsk współpracuje z batalionem radiotechnicznym organizującym w strefie wyznaczonej dla dywizji potrzebny system wykrywania i naprowadzania. W system naprowadzania organizowany środkami brt wchodzi się środki kompanii radiotechnicznej DLM.

W okresie więc przygotowania i organizacji działań bojowych dowódca DLM jest informowany przez dowódcę brt jak jest zorganizowany system wykrywania i naprowadzania. Dowódca brt w swoim meldunku informuje dowódcę DLM jakie, ile i gdzie zorganizowano punkty wykrywania i naprowadzania, jakie zajętą tym systemem wyników itd. Dowódca dywizji przy wypracowaniu ostatecznym swojej decyzji opiera się na tych informacjach. Wyżej wymieniony proces dokładnie omawia skrypt "DLM w systemie OPL wojsk".

W rezultacie oceny sytuacji przeprowadzonej przez dowódcę tzn. w trakcie której wysłuchuje wspomnianych meldunków zostanie wypracowana przez niego decyzja na wykonanie zadania przez tzn. Decyzję tę dowódca ogłasza sztabowi. Sztab tzn. decyzję tę najczęściej ujmuje w następujące dokumenty:

- rozkaz bojowy /zaznaczenia bojowe/.
- plan współdziałania z innymi rodzajami lotnictwa /lub robi wyciągi z planów współdziałania z innymi rodzajami wojsk/.
- plan działań bojowych /szczegółale w LM/.
- plan rozpoznania powietrznego tła /jeżeli planuje się rozpoznanie/.
- zarządzanie na rozpoznanie.
- plan i zarządzanie łącznością radiową i przewodową.
- plan i zarządzanie zabezpieczeniem radiolokacyjnego i radionawigacyjnego.

Należy dążyć do tego żeby wszystkie dokumenty opracowane były jasno, treściwie i w krótkim czasie. Rozkaz bojowy powinien być gotowy do czasu postawienia zadań bojowych dowódcom podległych oddziałów lub powinien być dostarczony do nich jeszcze w czasie przygotowania się do lotu bojowego.

Dowódca tła /lub szef sztabu/ określa sposób, czas i środki za pomocą których decyzje przekazywane jest do wykonawców. Najczęściej przekazuje się ją do dowódców podległych oddziałów /pułków/ w formie rozkazu bojowego /zaznaczenia bojowego/.

Stawianie zadań podległym oddziałom.

W zależności od sytuacji i posiadanego czasu na organizację działań bojowych bezpośrednio, ustaje postawienie zadań przez dowódcę tła dowódcom podległych oddziałów przeprowadzane jest różnymi metodami. Najczęściej stawia się je na SD tła.

Przy osobistym kontakcie z dowódcami podległych oddziałów dowódca tła ma możliwość przekonania się czy podlegli dowódcy rozumieją właściwie zadania bojowe oraz odpowiedzialne interesujące tych dowódców zagadnienia. Na czas stawiania zadań na SD muszą być przygotowane odpowiednie mapy sytuacyjne i konieczne schematy /decyzje dowódcy, rozmieszczenie środków ZZL itd/.

Stawianie zadań dowódcom podległych oddziałów może odbywać się różnie. Najczęściej spotykany ^{jest} następujący:

- na SD powinien być obecny szef sztabu, szef wydziału operacyjnego, p.o. szefa sztabu d/s rozpoznania, sz. sanit. gazowy, szef łączności, p.o. dowódcy d/s taktyki walki powietrznej i dowódca pułku.
- szef sztabu referuje sytuację działania i powołując, kierując.
- dowódca tak informuje o otrzymanym zadaniu, wskazuje i sagidow, podaje swoje decyzje i stania dowódców podległych oddziałów/pułku/konkretne zadania bojowe, wskazując jednocześnie ich zakres i wykonanie oraz zabezpieczenie bojowe, specjalnego i historycznego.
- oficerowie sztabu wydają polecenia do wykonania postawionego zadania bojowego/dowodzą powołaniem odpowiedzialności, na który ze specjalistów ma w swoich wytycznych omówić.
- dowódcy oddziałów otrzymujący zadanie zadają pytanie, na które odpowiada dowódca tak /z celu wyjaśnienia niejasności/.
- dowódca tak pyta o imię i nazwisko wykonawcy zadania, otrzymanych zadań przez podległych dowódców.

W niektórych wypadkach stawianie zadań bojowych może rozpocząć od meldowania przez dowódców pułków sytuacji na miejscu i powołaniem /zawieszanie referatu szefa sztabu/ jeżeli ta sytuacja otrzymała przed tym. Później to dowódcy tak skontrolować jak dowódcy podległych oddziałów sytuację sytuację i jak szef tak szef sztabu podległych oddziałów doprowadzają zmiany w sytuacji do wiadomości dowódców podległych oddziałów.

Przy dostatecznej ilości czasu na przygotowanie dowódcy tak może przeprowadzić z podległymi dowódcami rozgrywkę wykonanie postawionego zadania.

Po postawieniu zadań bojowych, sztab tak w czasie przygotowania podległych oddziałów do działań-przeprowadza kontrole ich przygotowania, udzielając równocześnie pomocy oraz

organizuje dowodzenie tymi działaniami. Przez tym kontroluj stan i przebieg wszystkich rodzajów zabezpieczenia zgodnie z decyzją dowódcy tal.

W dywizjach lotnictwa myśliwsko-szturmowego i bombowego wykonujących zadanie wsparcia wojska na polu walki podczas stawiania zadań bojowych w toku działań skrócony jest do minimum. Zadania stawia się z reguły przy pomocy technicznych środków łączności. Sztab dywizji powinien jednak być uprzedzony w odpowiednim czasie o tym że otrzyma zadanie oraz posiadać do tego potrzebne dane.

Specyfiką w tym okresie jest to, że dywizje przydzielone do związku ogólnowojskowego mogą otrzymywać zadania do wykonania nie od dowódcy Armii Lotniczej, a bezpośrednio od dowódcy SWL znajdującego się ze swoją grupą operacyjną przy stanowisku dowodzenia dowódcy Armii Ogólnowojskowej, działającej w składzie Frontu, którego działania bojowe zabezpiecza Armia Lotnicza. Zadania te niekiedy mogą być przekazywane bezpośrednio do pułków. Jasną jest rzeczą, że we wspomnianej sytuacji zadania ogólne są postawione tal przed rozpoczęciem działań bojowych, a dokładny wybór obiektów uderzeń wykonuje się w toku działań bojowych. Skracca to znacznie czas przybycia wezwanych oddziałów lub pododdziałów lotnictwa myśliwsko-szturmowego i bombowego na pole walki.

B. Praca dowódcy i sztabu tal podczas wykonywania zadań bojowych.

Ten etap pracy dowódcy i sztabu tal rozpoczyna się od chwili osiągnięcia gotowości bojowej nr. 2 przez podległe oddziały do momentu wylądowania.

Sztab tal po przygotowaniu podległych oddziałów do lotów na wykonanie zadania bojowego oraz w toku jego wykonywania powinien:

- poinformować podległe oddziały o zmianach w sytuacji,
- zawiadomić wykonawców o ewentualnych zmianach w zadaniu

- bojowym lub w sposób jego wykonania,
- rozpoznaniem powietrznym sprawdzić dane o obiektach
działal i p pogodzie,
- śledzić kolejność i terminowość startu grup lecących
na zadania bojowe,
- skazać pomoc w spotkaniu z myśliwcami własnymi /jeżeli
niechodzi o takie konieczności/,
- prowadzić ciągłą obserwację lotu każdej /jeżeli to moż-
liwe/ grupy samolotów /od startu do lądowania/ i skazywać
pomoc dowódcy grupy w przewidzianej ocenie tworzącej
się sytuacji,
- informować dowódcę grup w powietrzu o zmianach warunków
meteorologicznych, sytuacji naziemnej i powietrznej oraz
o sposobie wykonania zadania bojowego,
- przyjmować od dowódców grup samolotów meldunki o wyni-
kach działań bojowych i sumować je w celu informowania
przełożonych dowódców,
- utrzymywać ciągłą łączność i wymienną informację między
SD tsi a SD przełożonego dowódcy, a SD SWL, a sztabami
współdziałającymi związków oraz z sztabami sąsiednich
związków lotniczych i punktami naprowadzania powietrze-
nego,
- realizować współdziałanie tsi z innymi rodzajami lotnictwa
i ze związkami innych rodzajów wojsk a którymi wspólnie
wykonuje zadanie bojowe,
- kontrolować przygotowanie lotnisk dla lądujących samole-
tów,
- kontrolować odtworzenie gotowości bojowej przez podległe
oddziały,
- przeprowadzać ocenę działań tsi na podstawie wyników
wykonania zadania bojowego i analizy meldunków,
- przygotować dane dowódcy tsi dla podjęcia decyzji na lot
następny /powtórny lub do innego zadania/.

Bardziej dokładne wykonanie niektórych z w/w przed-
sięwzięć wygląda następująco. Zmiany w sytuacji wiadome
są sztabowi też z następujących źródeł:

- z informacji SWL,
- od sztabów wyższych, sztabów współdziałających i są-
siadów,
- z danych rozpoznania powietrznego,
- z meldunków sztabów podległych oddziałów o wynikach
wykonania zadań rozpoznania,
- z danych rozpoznania radiowego i radiotelegraficznego /z SL/.

Wiadomości o zmianach sytuacji po oprowadzeniu powinny
być meldowane dowódcy też i szefowi sztabu i tylko
na jego rozkazanie przekazane do sztabów podległych
oddziałów w celu rozpoznania ze zmianami sytuacji personelu
latającego.

Przekazuje się je według zasad:

- wiadomości o zmianach w sytuacji przesyłać co pewien
czas wpisując do dziennika kiedy, komu, jakie wiadomości
przesłano, kto przesłał i kto przyjął,
- wiadomości o prowadzeniu działań wojak własnych całym
jest przekazywać jak najszybciej,
- przed postawieniem zadań bojowych lub równocześnie
z stawianiem zadań bojowych zawsze podawać zmiany
w sytuacji.

Szczególne uwagi należy zwrócić na zmiany i uzgodnienie
linii frontu. Wszystkie zmiany sytuacji winny być
wpisywane na mapy znajdujące się na SD i w miejscach
odpraw personelu latającego.

Zmiany w zadaniu bojowym i sposobie jego wykonania uzależ-
nione są od zmian sytuacji. Zawsze należy dążyć do tego
aby personel latający podległych oddziałów posiadał oraz
na przestudiowanie zmian zadania i na przygotowanie się
do jego wykonania. W powietrzu zadanie może być tylko
precyzowane i czasem częściowo zmieniane.

Dowodzenie lotów bojowym wykonuje się przeważnie w następującej kolejności:

- SD dowódcy lub informacja SD dowódcy podległych odnośnie warunków meteorologicznych w rejonie działań bojowych,
- dowódca lub pobiera decyzję co do czasu działań bojowych lub czasu odprawy, albo otrzymuje go z IL, bądź też z SKL, a zatem przekazuje go do dowódcy podległych oddziałów,
- czas startu dowódcy podległych oddziałów określa dowódca, jednak z takim wyłączeniem, aby był przed obiektem działań lub w wyznaczonym miejscu o czasie wskazanym przez dowódcę lub /grupy/.
- dowódca lub kontroluje wykonanie czasu startu w /grupach/ według dowódcy o jego rozpoznaniu i przebiegu, zapewnia przy pomocy służby dyktando wykonywanie przebiegu czasu startu w wyznaczonym czasie, a następnie w wyznaczonym czasie w wyznaczonym miejscu w powietrzu przez ich anteny.

Sztab lub za pomocą łączności radiowej i stacji radiotelegraficznych śledzi lot oddziałów lub do startu do lądowania.

W razie potrzeby informacja dowódcy grup w powietrzu o pogodzie na trasie, o sytuacji w sąsiedztwie, o zbliżeniu się samolotów /rakiet/ nieprzyjaciela.

Jeżeli na terenie wojny nie ma połu w pełni grupy, lub oddziały lotnictwa dowódcy lub lotnictwa myśliwskiego, ich dowódcy przed startem do linii frontu nawiązują łączność z SKL, a w razie potrzeby i z punktami lądowania z lotniskami dowódcy lub z punktami lądowania albo dowódcy lotnictwa dowódcy.

W wypadku kiedy na terenie wojny nie ma grupy, lub oddziały lotnictwa dowódcy lub lotnictwa myśliwskiego, ich dowódcy przed startem do linii frontu nawiązują łączność z SKL, a w razie potrzeby i z punktami lądowania z lotniskami dowódcy lub z punktami lądowania albo dowódcy lotnictwa dowódcy.

Przy nawiązaniu łączności z SKL dowódcy grupy podległych oddziałów dowódcy lub lotnictwa dowódcy.

- opracowuje i wysyła do sztabu nadrzędnego meldunki o zaobserwowanych nowych sposobach działań nieprzyjaciela, o jego nowych środkach walki itp.,
- przygotowuje materiały dowódcy dla przeprowadzenia omówienia zadań bojowych,
- organizuje pomoc samolotem, które przymusowo wylądowały poza lotniskami tzn.,
- organizuje przygotowanie oddziałów do następujących wylotów,
- na podstawie wskazówek dowódcy organizuje studiowanie doświadczeń działań bojowych przez podległe oddziały /szczególnie personel latający/.

Z powyższego widać, że praca sztabu tzn. po wykonaniu zadania bojowego składa się z dwóch grup przedsięwzięć. Pierwsza grupa przedsięwzięć skierowana jest na przeanalizowanie doświadczeń działań bojowych potrzebnych dla zameldowania ich do sztabu nadrzędnego jako sprawozdanie z wykonania postawionego zadania. Druga grupa przedsięwzięć ma na celu wykorzystanie doświadczeń działań bojowych do przygotowania podległych oddziałów do dalszych działań. Dla opracowania meldunku o rezultatach działań bojowych sztab tzn. powinien wykorzystać wszystkie środki, które dają możliwość określić, co zrobiono w rezultacie wylotu. W tym celu wykorzystuje się meldunki załóg, meldunki dowódców grup i oficerów sztabu, zbiera się wiadomości od współdziałających jednostek lotniczych, odczytuje się zdjęcia lotnicze, zasięga się informacji od SWL i punktów naprowadzania przez sztabów innych rodzajów wojsk w zasięgu których tzn. wykonywał zadanie bojowe. Zebrane dane w formie bojowego meldunku wysyła się do sztabu nadrzędnego.

Równocześnie ze zbieraniem danych o rezultatach działań bojowych zbiera się także dane rozpoznania zdobyte w czasie wykonywania zadania bojowego. Dane te włącza się w treść meldunku bojowego oraz opracowuje w oddzielny dokument sprawozdanie z rozpoznania.

Opisów omówionych dokumentów sztab zapisuje rezultaty działań w dzienniku działań bojowych, gdzie rejestruje się w chronologicznej kolejności możliwie najbardziej obszernie dane o działaniach bojowych związku.

W procesie zbierania danych z rezultatów działań bojowych sztab powinien zwrócić szczególną uwagę na wskazanie wszystkiego co nowe w działaniach nieprzyjaciela, w jego taktyce i sprzęcie oraz przekazywać to do sztabu wyższego i sztabów podwładnych.

Równocześnie z podaną wyżej pracą sztab tak powinien zabezpieczyć zebranie i opracowanie materiałów dla przeprowadzenia przez dowódcę omówienia wykonanych zadań bojowych na dzień /noc/ lub okres. Każde omówienie powinno uczyć personel lotnej i sztab podnoszenie jakości wyszkolenia bojowego. Dlatego w procesie przygotowania omówienia sztab powinien zbierać wszystkie dane, któreby odzwierciedlały jak działają podległe oddziały, co było dodatnie, a co ujemne w działaniach, co należy uwzględnić w przyszłości.

Przygotowując omówienie sztab opracowuje potrzebne materiały i plan omówienia. Wytyczne na omówienie daje dowódca wskazując w nich:

- czas i miejsce omówienia,
- kto bierze udział w omówieniu,
- na co należy zwrócić uwagę,
- co wykonać do omówienia,
- metode omówienia.

Poza tym do omówienia sztab tak obowiązany jest przygotować również poglądowy materiał w formie map, schematów, zdjęć lotniczych i wykresów.

Na omówienie do sztabu tak /dywizji/ używa się personel dowodzony podległych oddziałów. Jeżeli omówienie przeprowadza się na lotnisku bazowania dowództwa i sztabu tak /dywizji/, to na omówieniu są obecni oficerowie sztabu dywizji.

Omówienie wyników działań bojowych /niekiedy jednego wylotu

może rozporządzać się od referatu szefa sztabu, który przewiduje:

- sytuację lądową i powietrzną,
- pogodę,
- przeciwdziałanie lotnictwa myśliwskiego nieprzyjaciela oraz naziemnych środków obrony przeciwlotniczej,
- zabezpieczenie bojowe,
- przygotowanie personelu latającego i sprzętu,
- decyzje dowódcy dywizji,
- zadania podległych oddziałów /pułków/.

Z kolei dowódcy podległych oddziałów meldują przebieg wykonania zadania według etapów lotu oraz podają w jakim stopniu był on zgodny z zaplanowanym.

W wypadku konieczności melunkami dowódców pułków mogą być uzupełnienia wystąpienia starszego nawigatora i pomocnika dowódcy d/s taktyki prowadzenia walki powietrznej /szefa strzelania powietrznego/.

W końcu dowódcy tel. podają wyniki działań każdego podległego oddziału /pułku/ i tel. /dywizji/ w całości oraz ocenia pracę dowódców pułków, prowadzących grup, oddziałów, eskadr, pracę sztabów, pracę personelu technicznego i organizację tyłową.

Opis tego dowódcy omawia zwracając uwagę na szczegóły odczytów map, rozmów z dowódcami oddziałów, decyzji i usunięć niebezpieczeństw oraz orientację w przestrzeni w przewidzianych warunkach, metodach prowadzenia się do nich jak też terminach ich wykonania.

Staż tel. zgodnie z decyzją i wykonanymi dowódcy winien opisać dodatkowo i określi przykłady codziennej pracy bojowej podległych jednostek, przytoczyć niebezpieczeństwa i wskazując środki /oprawy/ ich usunięcia.

Z nowymi sposobami walki jak też z nową techniką bojową dowódcy winni być zaznajomieni i w własnych sztabach tel. powinien szczególnie podległym oddziałom wskazać.

Do wykonania zadań bojowych przez dowódcę tel., a przede wszystkim przez personel sztabu tel. organizuje przygotowanie do działań bojowych oddziałów lub do następnego

wylotu. Jeżeli to będzie przygotowanie do następnego wylotu w ramach poprzednio wykonanego zadania bojowego, to proces jego będzie znacznie krótszy i będzie przebiegał znacznie szybciej niż przygotowanie do nowego zadania bojowego.

Zakres wysłuchania pełnych meldunków dowódcy /szef sztabu/ może ograniczyć się tylko do krótkich pytań w celu wyясnienia niektórych zagadnień, szczególnie specjalistycznych. Poza tym proces ten w każdym rodzaju lotnictwa będzie posiadał swoją specyfikę, o której traktują skrypty omieniające pracę dowódcy i sztabu w czasie przygotowania do działań bojowych tych właśnie poszczególnych rodzajów lotnictwa.

Ogólne zasady przygotowania tak do działań bojowych są jednakowe we wszystkich rodzajach lotnictwa.

Dywizje wszystkich rodzajów lotnictwa charakteryzuje:

- jednokowa metoda pracy w procesie przygotowania, organizacji i prowadzenia działań bojowych,
- jednokowa przeznaczenie sztabów dywizji lotniczych - jest zabezpieczenie dowódcy ciągłego dowodzenia na ziemi i w powietrzu,
- prawie jednokowe obowiązki sztabów dywizji lotniczych wszystkich rodzajów lotnictwa,
- podobne metody organizacji działań bojowych i ich wzajemne zabezpieczenie,
- jednokowe dla wszystkich sztabów dywizji formy dokumentów bojowych.

4. Organy dowodzenia taktycznych związków lotniczych i ich obowiązki.

Dowódca taktycznego związku lotniczego dowodzi podległymi oddziałami samodzielnie i przy pomocy zorganizowanego w tym celu organu dowodzenia - sztabu. Sztab tak jako organ dowodzenia realizuje treść przedsięwzięć dowodzenia organizując przygotowanie związku do wykonania otrzymanego zadania bojowego. Każdy z wydziałów sztabu i służb

realizuje część tych przedsięwzięć w/g swojej specjalności. Dokładne, wzajemne i szybkie wykonywanie czynności wpływających na obowiązki poszczególnych wydziałów sztabu tal. w procesie działań bojowych zapewnia dowódcy sprawne i terminowe dowodzenie podległymi oddziałami na ogólną i wyznaczoną pracę poszczególnych wydziałów i oficerów sztabu odpowiada szef sztabu tal. On jest organizatorem pracy sztabu, organizuje jego zadania oraz wskazuje oddziały i oficerów sztabu do ściślego wykonywania swoich obowiązków. Jakąś pracę sztabu tal. /dywizji/ znaczną część pracy wiążącą podaje ogólnych obowiązków pomiędzy wydziałami i służbami. Podział obowiązków dokonuje szef sztabu zgodnie z określonymi regulaminami i instrukcjami regulującymi pracę sztabów oraz z uwzględnieniem indywidualnych możliwości oficerów sztabu.

Poza tym szef sztabu jest pierwszym zastępcą dowódcy. Tylko on ma prawo w imieniu dowódcy dawać polecenia podległym.

Ponadto tego, że pracę sztabu organizuje szef sztabu, to jednak na ogólnie przygotowanie całego sztabu odpowiada dowódca tal. Szef sztabu tal. szefowie wydziałów i ich pomocnicy w celu należytego kierowania pracą, wzajemnego współdziałania, a w razie potrzeby wzajemnej pomocy, powinni znać zasadnicze obowiązki każdego wydziału i służby.

W skrypcie zostaną podane obowiązki tylko niektórych wydziałów sztabu tal.

Obowiązki sztabu tal. /dywizji/ jego wydziałów i służb.

Podstawowe obowiązki sztabu tal.:

- zabezpieczenie dowódcy dowodzenia podległymi oddziałami na ziemi i w powietrzu,

- organizacja stanowisk dowodzenia i punktów obserwacyjnych przez ich obronę i ochronę,
- opracowanie i wykonanie przedsięwzięć dotyczących tajnego dowodzenia tzn.,
- organizacja łączności zabezpieczającej dowódcy tzn. dowodzenie na ziemi, w powietrzu i w powietrzu,
- zabezpieczenie ukrytej i terminowej koncentracji podległych oddziałów na lotniskach,
- organizacja przebiegania podległych oddziałów i kontrola jego wykonania,
- opracowanie i wykonanie przedsięwzięć dotyczących maskowania podległych oddziałów na lotniskach i w powietrzu,
- organizacja obrony i ochrony lotnisk tzn.,
- organizacja zabezpieczenia bojowego, specjalnego, materialnego i politycznego,
- organizacja służby przelotów i ewidencji lotów oddziałów tzn.,
- organizacja naprowadzania samolotów własnych na cele powietrzne, naziemne i morskie,
- zbieranie, studiowanie i opracowanie danych o nieprzyjacielskim, wojskach własnych, terenie i pogodzie i meldowanie ich dowódcy,
- przygotowanie danych dowódcy dla podjęcia decyzji na wykonanie zadania,
- opracowanie dokumentacji bojowej na podstawie decyzji dowódcy,
- organizacja łączności między współdziałającymi związkami /oddziałami/ innych rodzajów lotnictwa, związkami wojak lotniczych, wojskami wojennymi, wojskami powietrznymi i wojskami obrony przeciwlotniczej,
- realizacja z współdziałającymi związkami,
- organizacja i kontrola studiowania przez personel lotniczy podległych oddziałów prowadzonych lub zaplanowanych działań /celów/ działań bojowych,
- kontrola wykonania rozkazów bojowych /rozporządzeń/.

- zabezpieczenie wykonanie wylotu na terenie bojowym przez podległe oddziały w określonym czasie,
- organizacja zabezpieczenia lądowania samolotów i szybkiego odwołania gotowości bojowej,
- zbieranie i studiowanie danych o rezultatach działań bojowych i przekazywanie ich szefowi nadziedzemu,
- informowanie szefów podległych oddziałów i współdziałających o sytuacji na powietrzu i powiatrzej,
- studiowanie dowodów bojowych i przekazywanie ich do wiadomości zainteresowanym oddziałom i oficerom tzn.,
- stałe znajomość ilości i stanu brzołów technicznych w tzn /statowych, przydzielonych, zabezpieczających/,
- zabezpieczenie przygotowania do następnego wylotu.

Obowiązki Wydziału operacyjnego.

Wydział operacyjny jest zasadniczym wydziałem sztabu tzn i stanowi jego trzon. Koordynuje on pracę wszystkich wydziałów sztabu, współpracuje w razie konieczności ze sztabami dowódców pododdziałów wojsk.

Szef wydziału operacyjnego jest pierwszym zastępcą szefa sztabu tzn. Powinien on być zawsze gotowy do meldowania dowódcy wniosków z sytuacji oraz wszelkich propozycji dotyczących powzięcia decyzji na działania bojowe.

Wydział operacyjny wykonuje następujące czynności:

- zbiera, studiuje i opracowuje dane o położeniu wojsk własnych, przygotowuje dla dowódcy dane niezbędne dla powzięcia decyzji,
- opracowuje wspólnie z szefem łączności przedsięwzięcia dotyczące organizacji dowodzenia tzn na ziemi, w powietrzu i w powietrzu, a wspólnie z oficerem łączności specjalnej dokumentów tajnego dowodzenia i przesyła je do wykonawców,

- planuje przedsięwzięcia w zakresie przygotowania i organizacji działań bojowych,
- opracowuje dokumenty: zarządzenia przygotowawcze, rozkazy bojowe, plany i zarządzenia zabezpieczenia bojowego działań, plany lotów bojowych, meldunki bojowe, dokumenty przebiegowości, współdziałania i inne /plany kontroli, plany dyktand i odpoczynku oficerów itp/ przygotowuje potrzebne mapy,
- przesyła odpowiednie dokumenty do wykonawców,
- planuje zabezpieczenie działań bojowych tak oraz jego przebiegowość,
- organizuje stanowiska dowodzenia, jego obronę i ochronę oraz zmianę miejsca rozmieszczenia,
- opracowuje plan obrony i ochrony lotniska i organizuje jego wykonanie /zwracając uwagę przede wszystkim na obronę p/lotnisk/,
- kontroluje wykonanie rozkazów,
- organizuje obronę wiadomości wewnątrz dowództwa, ze sztabem wyższym, sztabami podległymi oraz z sąsiedzi,
- planuje i organizuje wyszkolenie bojowe tak,
- prowadzi ewidencję stanu gotowości eksploatacyjnej lotnisk, stanu bojowego, strat własnych i ocen rezultatów działań bojowych,
- systematycznie prowadzi aktualną dokumentację o gotowości bojowej personelu i sprzętu do wykonania zadań,
- steruje i nadzoruje przebieganie działań bojowych, przesyła je do podległych oddziałów w formie uogólnionych wniosków do sztabu tak oraz dostarcza je do sztabu wyższego,
- prowadzi dziennik działań bojowych,
- informuje o odpowiednim czasie odczytu wyników i skutków, sztabu podległych oddziałów, sztabu współdziałających związków i sąsiadów o zmianach sytuacji,
- kontroluje pracę oficerów taktyczno-wyszukiwawczych w podległych oddziałach i okazuje im pomoc.

Obowiązki rozpoznawcy sztabu g/e rozpoznania.

Powinien on być zorientowany w sytuacji taktyczno-operacyjnej i dążyć do otrzymania wiarygodnych danych o wrogach nieprzyjaciela. W tym celu:

- zbiera, studiuje i uogólnia dane o rozpoznaniu o nieprzyjaciela i melduje je szefowi sztabu lub bezpośrednio dowódcy, a w razie potrzeby sztabowi przełożonemu,
- organizuje i kieruje pracą rozpoznawczą, t.j.,
 - przedstawia dowódcy tali propozycje na organizację rozpoznania,
 - zbiera, sprawdza i ocenia wiadomości o obiektach działań przedstawiając je dowódcy w swoim meldunku /dane do powzięcia decyzji/,
 - studiuje taktykę i techniczne środki walki nieprzyjaciela, oraz prowadzi ewidencje jego stanów ilościowych /jeżeli to jest konieczne w tali i jeżeli ma do tego dane/,
 - prowadzi mapę wiadomości o nieprzyjacielu /o wojskach lądowych, lotnictwie, podsiatkach rakietowych, środkach obrony przeciwlotniczej itp./,
 - informuje sztaby podległych oddziałów, sztab własny, sztab sąsiedni i sztab wyższy o działaniach nieprzyjaciela,
 - opracowuje zapotrzebowanie na dane o rozpoznaniu do sztabu wyższego,
 - współpracuje ściśle z wydziałem rozpoznawczym sąsiedniego związku,
 - bierze udział w uogólnianiu doświadczeń działań bojowych własnego tali i studiowaniu działań lotnictwa nieprzyjaciela,
 - kontroluje i kieruje pracą i szkoleniem oficerów rozpoznawczych w podległych oddziałach,
 - kieruje pracą plutonu fotograficznego tali,
 - planuje i daje podległym sztabom wytyczne na organizację rozpoznania.

Pracę pomocnika szefa sztabu s/s rozpoznawanie /wydziału rozpoznawczego/ w szczególności regulują odpowiednie instrukcje.

Z powyższego wyliczenia obowiązków komórki rozpoznawczej tej wynika jednak, że jest ona głównym dostawcą informacji o nieprzyjacielu dla dowódcy i organizatorem rozpoznania.

Służba meteorologiczna.

Do zasadniczych obowiązków służby meteorologicznej należy:

- organizacja zbierania i opracowywania danych sytuacji meteorologicznej w rejonie bazowania i w rejonie przewidywanych działań bojowych,
- dostarczenie dowódcy potrzebnych danych meteorologicznych oraz organizacja meteorologicznego zabezpieczenia działań bojowych,
- meldowanie na czas o faktycznym stanie pogody i jej możliw w czasie wykonywania zadań bojowych,
- opracowywanie i wysyłanie do podległych oddziałów wskazań dotyczących zabezpieczenia meteorologicznego,
- szkolenie meteorologiczne stanu osobowego tej,
- powiadamianie podległych oddziałów o niebezpiecznych zjawiskach pogody.

Służba nawigatorska.

Pracę służby nawigatorskiej w tej mierze st. nawigator tej. Do obowiązków służby nawigatorskiej należy:

- nawigatorskie zabezpieczenie działań bojowych tej,
- kierowanie służbą nawigatorską w podległych oddziałach /pulkach i eskadrach/;
- organizacja wykorzystania środków ziemnego zabezpieczenia lotów i kontrola ich pracy,
- przygotowanie i referowanie dowódcy lub szefowi sztabu obliczeń nawigatorskich i bombardierskich koniecznych dla powzięcia decyzji na działania bojowe,

- opracowanie wspólnie z starszym inżynierem dywizji nawigacyjno-inżynierskiego obliczenia lotu,
- udział w opracowaniu przez sztab rozkazów bojowych /zrządzeń/, planów współdziałania i opracowanie nawigatorzkiego zabezpieczenie działań bojowych,
- nawigatorzkie przygotowanie podległych oddziałów do wykonywania zadań bojowych, lotów szkolno-treningowych i kontrole wykonania,
- udział w opracowaniu rozkazów wyszkoleniowych, planów i programów dotyczących wyszkolenia bojowego i kontrole ich wykonania w podległych oddziałach,
- prowadzenie ewidencji nawigatorzkiego wyszkolenia pułków lotniczych,
- zapoznanie sztabu sztabu i podległych oddziałów w napy oraz instrukcje, literaturę i materiały dotyczące nawigacji i bombardowania,
- studiowanie i uogólnianie wniosków bombardowania i prowadzenia samolotów,
- opracowanie planu wykorzystania środków radiotechnicznych dla nawigacji i bombardowania,
- opracowanie instrukcji eksploatacji sprzętu lotniczego w trudnych warunkach meteorologicznych i w nocy.

Oprócz tego st. nawigator sztabu powinien brać udział w lotach bojowych, prowadzić szkolenie dowódców oraz nawigatorów pułków i eskadr, rozpatrywać wszystkie wypadki utraty orientacji i dzielenie na cele nienakazane.

Obowiązki pomocnika dowódcy z/s taktyki prowadzenia walki powietrznej.

Pomocnik dowódcy sztabu z/s taktyki walki powietrznej pomaga dowódcy w rozstrząsaniu zagadnień użycia uzbrojenia artyleryjskiego samolotów do zwalczania celów powietrznych i naziemnych /nawodnych/ oraz prowadzenia walk powietrznych. Do jego obowiązków należy:

- przygotowanie dla dowódcy danych koniecznych do podjęcie decyzji odnośnie zastosowania uzbrojenia artyleryjskiego samolotów, pocisków rakietowych, w walce powietrznej i, przy atakowaniu celów naziemnych,
- propozycje podziału sił,
- udział w opracowywaniu wariantów ugrupowań bojowych grup samolotów w celu zabezpieczenia jak najlepszego rażenia celów powietrznych i naziemnych /nawodnych/ podczas wykonywania zadań bojowych,
- przygotowanie danych do omówienia przebiegu walk powietrznych,
- studiowanie i uogólnianie doświadczeń zastosowanie bojowego uzbrojenia artyleryjskiego samolotów /pocisków rakietowych/ w celu opracowania lepszych sposobów rażenia celów powietrznych i naziemnych nieprzyjaciela,
- stałe studiowanie techniki lotniczej i techniki działań nieprzyjaciela w celu wykrycia jego słabych stron i wypracowanie nowych bardziej skutecznych sposobów zastosowania bojowego uzbrojenia artyleryjskiego samolotów,
- kontrola właściwego wykorzystania fotograficznych karabinów maszynowych,
- kontrola i okazywanie pomocy pomocnikom dowódców d/s taktyki walki powietrznej w podległych oddziałach,
- organizacja szkolenia użycia uzbrojenia artyleryjskiego samolotów w podległych oddziałach.

Obowiązki sztabu łączności

Sztab łączności w tym kieruje szef łączności. Szef łączności jest pomocnikiem szefa sztabu d/s łączności. Odpowiada on za organizację i ciągłą pracę środków łączności we wszystkich warunkach sytuacji bojowej oraz odpowiada za stan łączności w podległych oddziałach,

Do obowiązków szefa łączności należy:

- organizacja łączności dowodzenia, zapódrzania, tykowej i powiadomiania,
- opracowanie planu łączności, rozkazów, meldunków i innych dokumentów łączności,
- stałe znajomość sytuacji i stanu łączności w tel. /dywizji/ i podległych oddziałach /pułkach/.
- opracowanie tablic, kryptonimów telefonicznych /telegraficznych /stacji i elementów ruchu radiowego pułku oraz tablic kryptonimów rozpoznawczych osób funkcyjnych, a także udział w opracowaniu tablic rozmówniczych i tablic sygnałów,
- kontrola gotowości środków łączności do pracy i możliwości szybkiego nadania sygnałów powiadomienia oraz przesyłanie na czas dokumentów bojowych przy pomocy środków łączności.
- kontrola przestrzegania zasad tajnego dowodzenia podczas wykonywania środków łączności,
- udział w opracowaniu planu zabezpieczenia radiotelegraficznego,
- opracowanie sposobów walki z zakłóceniami radiowymi stwarzanymi przez nieprzyjaciela,
- kieruje wyszkoleniem łączności sztabu, tel. i podległych oddziałów.

Obowiązkowy służby łączności specjalnej:

Służba łączności specjalnej:

- współpracuje wspólnie z wydziałem operacyjnym i służbą łączności sposoby i metody tajnego dowodzenia w sieciach radiowych naziemnych i powietrznych oraz na liniach łączności kablowej i radioliniowej,
- opracowuje i rozkłada na czas zarządzania tajnego dowodzenia,
- bierze udział w opracowaniu tablic, kryptonimów rozpoznawczych osób funkcyjnych, umówionych oznaczeń samolotów, tablic rozmówniczych i tablic sygnałów,
- zaopatruje sztab podległych oddziałów /pułków/ pracujących w sieciach tel. w tablice kodowe,
- stale kontroluje w sieciach tel. i podległych oddziałów przestrzeganie zasad tajnego dowodzenia.

- zabezpieczenie strzymywanie i wysyłanie dokumentów w wykorzystaniu szyfru.

W swej pracy szef łączności specjalnej kieruje się specjalnymi zarządzeniami oraz wnioskami szefa sztabu tal i sztabu wyższego.

Niektóre właściwości organizacji SD w tal różnych rodzajów lotnictwa.

Poza sztabem tal, którego wydziały i służby realizują przedsięwzięcia dowodzenia podległymi oddziałami organizuje się, jak już było powiedziane na wstępie, stanowiska dowodzenia, z których dowódcy dowodzą podległymi oddziałami na ziemi i w powietrzu.

Dowódca taktycznego związku lotniczego powinien mieć zorganizowane główne i zapasowe SD. Dowodzenie odbywa się z głównego SD, a w wypadku jego niemożności z zapasowego SD.

Służba łączności i radiotechniczna tal winna rozporządzać ilością środków łączności i radiotechnicznych zapewniającą organizację łączności dowodzenia z oddziałami SD. Na SD znajdują się dowódcy tal i szefi sztabu czynnego i bezpośrednio pomagający dowódcy z dowodzenia tj. szefowie wydziały i służby, których obowiązki zostały określone w niniejszym rozdziale.

We współczesnych bitwach bojowych dowódcy tal asystujących współczesnych bitwach z reguły będą dowodzili swoimi oddziałami i pododdziałami w powietrzu z SD znajdującego się na ziemi nie biorąc udziału w lotach bojowych.

Podkreślamy to jest silnym zjawiskiem środków obrony przeciwlotniczej posiadających wykonalność lotu tal /dywizji/ w jakimś jednym ugrupowaniu bojowym jak to było w czasie drugiej wojny światowej bez porównania się ze zjawiskami straty. Dlatego dywizje będące wykonywały zadania bojowe nad terenem nieprzyjaciela były i grupami łącznymi od siebie na odległościach umożliwiającym zniszczenie dwóch grup na raz wybuchem jednego pocisku przeciwlotniczego z główną grupą. Z powodu tych warunków odległości trudno jest mówić o jakimś wspólnym ugrupowaniu bojowym tal oraz o wzajem-

kach umożliwiających dowodzą dowodzenie w powietrzu. Sytuacja ta wymaga do lepszego wyposażenia SD tak wszystkich rodzajów lotnictwa w radiotechniczne środki dowodzenia do radiolokatorów, urządzeń telegraficznych i nakładowych wykonanie umożliwiających śledzenie lotu i dowodzenie wszystkimi grupami tak znajdującymi się w powietrzu. Sztab musi w procesie dowodzenia podległymi oddziałami /słabami/ i współpracy ze związkami innych rodzajów lotnictwa lub wojsk powołanym do szeroko obszarów urządzenia usprawniające dowodzenie. Na przykład:

- fototelegraf, dla przesłania i odbioru dokumentów sporządzonych w formie tekstowej lub graficznej, co znacząco przyspiesza doręczanie tych dokumentów,
- magnetofon dla odzwierciedlenia potrzebnych rozkazów, rozmów itp.,
- widetelefon, przy pomocy którego można przekazywać informacje wewnątrz sztabu,
- przyrządy szyfrujące do radio, umożliwiające prowadzenie rozmów tekstami jawnymi, co znacznie zwiększa szybkość dowodzenia.

Wprowadzenie do użytku dowodstwa i sztabu tak wymienionych i innych urządzeń, przy właściwym posługiwaniu się nimi usprawniłyby oraz przyspieszyły w znacznym stopniu dowodzenie.

Różnica w dowodzeniu działaniami dywizji różnych rodzajów lotnictwa polega na tym, że:

- DLE i DLMs replerujące wojska na polu walki będą musieli utrzymywać ścisły kontakt z SD, a niekiedy nawet z PWN, /punkt nasionowego nadzorowania/ ciągłej obserwacji w sytuacji na polu walki, szybkiego otrzymanie sprzeczanych obiektów dźwiękami, skrócenie czasu otrzymania zadania itd. Wynaga to odpowiednie zorganizowanie łączności.
- DLM wykonujące zadanie poza polem walki, na głębokich tyłach nieprzetrzeć nie będą w stanie szybko współprze- wazy z SD, a dowodzenie w tej pododdziałami wykonującymi zadanie w powietrzu będą realizowały tylko z własnego SD;

- w wyżej wspomnianym trybie obsługi lotników bombardujących z linii frontu oraz niejednokrotnie umożliwiając dowodzącym grupami samolotów w powietrzu z własnego SD rozmieszczonego w rejonie węgła lotników dywizji, co umożliwia stać do organizowania wysuniętego SD lub korzystania z SD ostatnich z wyjątkiem rozmieszczonego bliżej linii frontu /osobno/;

DLE wykonujące wojnę na polu walki w czasie dowodzenia grupami przeciwytykowanymi ścisłą współpracą powietrznego nieprzyjaciela będą związane do współpracy z SD brt, z punktami naprowadzenia powietrznego, z SD LM AL oraz z SD sąsiadujących dywizji i KOPŁ.

- DLE obsługujące lotnictwo morskie będą współdziałać z lotnictwem Marynarki Wojennej, a dywizjom obrony przeciwlotniczej korzystać z systemu wykrywania i naprowadzania Marynarki Wojennej, co nakłada obowiązki na sztab dywizji przeniesienie połączanego SD na okręcie;
- DLE działające na system radiotechniczny niejednokrotnie również będą związane do przesunięcia swego SD bliżej do linii frontu;

Dywaniony wyżej właściwości dowodzenia przez dowódców tzn. mającej odzwierciedlenie w praktycznej pracy sztabów i SD, które mają obowiązek zabezpieczyć ciągłe dowodzenie na wszystkich warunkach sytuacji. Sztaby dywizji winny zwrócić szczególną uwagę na rozciąganie następujących zagadnień:

a - sztab DLE:

- zdobycie potrzebnych danych o obiekcie działań;
- wyjście na cel i utrzymanie go w różnych warunkach meteorologicznych dnia i nocy,
- zabezpieczenie łączności radiowej SD z dowódcami grup w powietrzu na większe odległości,
- zabezpieczenie współdziałania z myśliwcami eskorty.

b - sztab DLE wykonującego wojnę na polu walki:

- organizację właściwej łączności z SWL,
- niszczenie obiektów w najbliższej bezpiecznej odległości od własnych wojsk,
- zgodność variantów ładunku bojowego z charakterem obiektów, które podlegają zniszczeniu,
- współdziałanie z myśliwcami osłony.

c - sztab DLM:

- organizuje SD w odpowiednim miejscu,
- organizację punktów powiadomienia i sprawozdania,
- zabezpieczenie przechwyceń na czas nieprzyjacielskiej powietrznej,
- zabezpieczenie powrotu myśliwców na własne lotnisko i odtworzenie gotowości bojowej w jak najkrótszym czasie,
- usgodnienie zagonów współpracy z sąsiadami,

5. Zakończenie

Powodzenie działań tak /dywizji/ zależy się przez wykonanie szeregu przedsięwzięć, które sprzyjają nieprzekreśleniu dowodzenia.

Skrypt przedstawił właśnie państwu tok pracy /variant/ dowódcy i sztabu w procesie przygotowania organizacji, prowadzenia i podsumowania działań bojowych.

Głównie, szczególnie w dywizjach, których sztaby i podległe oddziały posiadają wysokie doświadczenie bojowe i dobre przygotowanie, proces ten będzie przebiegał w skróconym czasie, a w toku działań bojowych niekiedy nawet błyskawicznie. Długie wytyczne i modyfikacje będą zastąpione

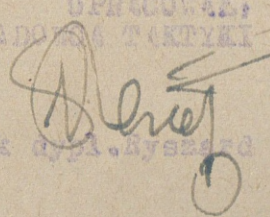
krótkimi pytaniami dowódcy i odpowiedziami specjalistów, po czym zostanie powzięte decyzje na działania bojowe. Tempo i metody pracy dowódcy i sztabu w czasie wylotu będą zależały od ogólnej sytuacji bojowej i tempa wykonywania zadania.

Dowódca dywizji lotniczej ponosi całkowitą odpowiedzialność za organizację dowodzenia punktami i za wykonanie

Praca statku w każdym okresie organizacji i wykonania zadania bojowego powinna zabezpieczać w pierwszej kolejności wykonanie naczyniowych zadań.

Przeznaczenie SD jest jednostką dla wszystkich rodzajów lotnictwa, a jego organizacja, szkolenie i wyposażenie zależą od rodzaju lotnictwa i charakteru zadań wykonywanych przez dywizję lotniczą. W warunkach działań bojowych dowódca dywizji dowodzi grupami samolotów w powietrzu a reguły z nim i swego SD.

OPRACOWAŁ:
ST. WYKŁADCA TAKTYKI WOJSK LOTN.

ppłk dypl. Ryszard Seregint

Wzrost 1 40 cm.

s.Nr. 1-40 - Bibl. Tajna.

Kopie Seregint.

Wzrost 1 40 cm. 3. 1950 r.

Wzrost 230/PL.

Wzrost 196/PL.

Por 854.